

ELU-PÄIKKE

« ÜHENDUS KRISTUSES »

MINA OLEN ÜLESTÕUSMINE

JAH ELU

JOH. 11,25

N^o16

Üks huvitav raamat!

K. Leetberg, Uue Piibli keelelikud puudused.

Autori kirjastus, Rakveres 1936.

K. Leetberg — end. Rakvere poeglase gümnaasiumi direktor ja Eesti keele õpetaja — oskas oma õpilastes äratada armastust oma rahva vastu ta süütas meie südames armastuse Eesti keele vastu ja õpetas meid austama Eesti keele kultuurset individuaalsust ja rahva keele ilu.

Kuni ei olnud veel selge minu kutse iseloom (olen keemik), ma unistasin olla üks meie rahva keele ilu kaitsja...

Nüüd, kui minu sisemises elus on kindlaks kujunenud minu vaimlik kutse — töötada Jumala põllul, ma sain aru veel sügavamalt, kui tähtis on meie rahvale, et Jumala Sõna oleks temale antud temale omastes ja arusaadavates väljendustes ja sõnades.

Ei ole midagi nii tähtis elus, kui täpne jumaliku töö üleandmine hingele ja sellepärast kui sain hra **K. Leetberg**ilt kingituseks selle raamatu ja kui „Elu-Päikese“ toimetuse oli sellega tutvunenud, otsustasime kõik üksmeelselt siinkohalt avaldada tänu autorile ja juhtida meie lugejate tähelepanu selle raamatu kasulikkusele.

Toon siinkohal mõned väljavõtted K. Leetberg'i raamatust. Eessõnas ütleb autor:

„On palju põhjust arvata, et meie uus Piibel peab iseäralikult hea olema. Sest on jo olemas alles hiljuti tehtud Piibli ümberpanek, kõige asjatundjamate meeste poolt õp. Bergmanni juhatusel ja proovitrükk sellest oli üleüldiselt heaks kiidetud. Kui siis see suur töö, mis juba tehtud, kõrvale jäeti ja uus ette võeti, siis muidugi selle julgusega, et jaksatakse veel parem teha. Pisikene kahtlus küll tuleb peale, kui mõelda, et uue ümberpaneku tegija praost Põllu kirjahelik võimene tema muus kirjutustes sugugi mitte väljapaistev ei ole ja et need pisikesed proovitükid, mis uuest ümberpanekust mõnikord anti, sugugi mitte iseäralikult head ei tootanud.

Nüüd on siis raamat käes ja suure huviga hakkam lugema. Loen siit ja sealt, et proovida, kuida tundub, kas Jumala Sõna ses uues kuues mõjub ka tugevaste ja sügavaste, kas on ladus ja mõnus ja armas lugeda.

Pean tunnistama, ei saa ütelda, et esimene lugemine väga mõnus oleks olnud. Olid küll mõned ladusamad kohad, iseäranis kui jutustava koha peale sattusid, aga ka neis varsti ikka tuli mõni võõrastav sõna või ütlemise viis sisse, mis nagu müksu külge andis ja rahulikust lugemise maitsmisest üles raputas. Ja kui rohkem loed, siis märkad, et seda päris mõnusat kohta ikka ei taha tulla, niisugust mis meeled liikuma paneb ja südame soojaks teeb, kui tunned, et tõsi on ja ilus.

Ja ümberpanija ise ka ei ole oma ümberpaneku mõnust mitte kindel, sest ta ütleb raamatu eeskõnes nõnda:

„**Vähe on loota, et need, kes vana tõlkega harjunud, hakkaksid tarvitama uut,**“*) vaid loodab, et praegused kooliõppijad tema tulevased lugijad saavad olema. See on väga võõrastav tunnus. Sest peaks jo arvama, et ümberpanek kõige pealt just Piibli lugijatele on tehtud ja nende kiitust oodatakse. Sest nemad, kes Piibli lugemisega juba harjunud, peaksid jo, kui vana puudulik oli, seda selgemine nüüd uue paremust ära tundma. Miks ei julge ümberpanija seda loota?

Küll ta teab, miks.

Sellepärast et tema räägib niisugust keelt, mis teab Piibli lugijatele võõra olema. Tema räägib nimelt mitte otsekohese meelega eesti keelt, nõnda kuida keel on, vaid iseäralikku niisugust, mis praegu veel ei ole, aga tulevikus loodab, et saab olema. Sellepärast. Sest kui panna Piibel õigesse mõnusesse praeguse aja eesti keelde, ega siis karta ei ole, et Piibli lugijad praeguse aja head mitte paremaks ei tunne kui vana aja puudlikku, vaid just mida tuttavamad nad vanaga on, seda tänu liikumad saavad uue eest olema.

Nõnda siis uus Piibel räägib tuleviku keelt, ses lootuses, et tulevikus just nõnda saab räägitama, kuida tema nüüd osutab, ja aimab õigeste, et praeguse aja lugijatele niisugune tuleviku keel võõras ja vastuvõtmata on. Aga mis siis, kui keel neid pakutud uuendusi tulevikus ka vastu ei võtagi? Eks siis ole uus Piibel kõigeaks ajaks kõlbmata?..

*) Minu sõrendused.

Edasi võtab K. Leetberg, H. Põllu tõlke Uue Testamendi osa lähemale vaatlusele ja leiab siin palju, nii sisulisi kui ka grammatikalisi vigu.

Ta näitab tõlkija puuduliku keeletunde, vahetegemise peenuste ära kaotamise, peaaegast eemale viimise, mitte tähtsa asja rõhuliseks tegemise, ebakohaste maitsetute ütlemiste, tõlke saksapärasuse ja algteksti viiltuse mõistmise peale. Selgub aga ka, et tõlkija tõlkimise juures pole kohati algekeelt üldse vaadanud (K. L. lhk. 45.), sealjuures kirjutab K. Leetberg, et ta pole vigu meelega otsinud, vaid ära märkinud ainult need, mis just lugemise juures silma torganud.

Toon nüüd mõned näited K. Leetbergi raamatust.

Järjekorras on kõigepealt siteeritud tekst Uuest Testamendist H. Põllu tõlkes ja sellele on siis juure lisatud K. Leetbergi parandus rsp. märkus.

§§ poisikeste sarnane, kes turgudel istuvad „Mat. 11, 16 — Peab ütleva „turgude peal“, sest „turul“ on see, kes turu asja pärast seal on, „turu peal“ see, kes muidu on, ilma asjata. (K. L. lhk 13)

§§ nende viljast te tunnete nad Mat. 7, 16 — Nõnda on lause tõlp: rõhuta asesõna lõpus. Peab ütleva: tunnete nad ära. Seesama viga ka järgmistes salmides:

§§ ja nemad tapavad ta Mark. 9, 30-*)

§§ kui päike tõusis, kõrves ta Mat. 13, 3 — Siin veel halb morfoloogiline viga, peab olema „kõrbes“, mitte „kõrves“. (lhk. 15.)

§§ olge julged, mina olen maailma võitnud Joh. 16, 33 — Võib suure loosi võita ja muid asju, mis ise mitte vastu ei pane; kes vastu panevad, need võidetakse „ära“. (lhk. 15.)

§§ suitsevat tahti ei kustuta ta mitte Mat. 12, 15 — Kui nõnda, siis peab arvama, et veider mees on: laseb tahi suitse. Aga mõte on ometi see, et ei kustuta ära, vaid õhutab põlema. „Ära“ on tarvilik. (lhk. 16.)

§§ Peetrus heitus merre Joh. 21, 1 — Peab ütleva: heitus end merde. Kreeka keeles ka just nii aktiivselt refleksiivse objektiga. „Heitus“ tähendaks, et seda temaga sündis ilma tema enese tegemata ja tahtmata. Seda vahet peaks Piibli kirjutaja teadma. (lhk. 21.)

§§ mina olen põllu ostnud ja lähen välja seda vaatama L. 14, 18. See ei sobi kreeka alguskeelele.

Seal seisab „anankne echo exelthein“. See tähendab: minul on tarvis, minul on sund, on pakk minna.

Hornung ja Bergmann tõlgivad seda: mina pean välja minema.

Ja nüüd selgub asi nõnda, et U. P. toimetaja alguskirja siin ei vaadanudki — sest kui oleks vaadanud, siis ei oleks nõnda tõlkinud — vaid pidas Hornungi ja Bergmanni ütlemist futurumiks ja ütles seda siis, nagu muidu ka sagedaste, presensiga. (lhk. 45.)

§§ aga mis ohakate sekka külvati Mat. 13, 18 — „Külvati ohakate sekka“ ei saa hästi ütelda, sest külvati maa peale, mitte meelega ohakate sekka. Peab ütleva: langes. (lhk. 59.)

Mõnikord Uus Piibel tahab poeetlik olla ja tarvitab õige valitud sõnu, aga teeb seda mitte õiges kohas...

§§ oli surnud ja on jälle ellu virgunud L. 15, 24 — Hornungil ja Bergmannil väga hästi: oli surnud ja on jälle elavaks saanud...

Kohatu poesia tundub ka see, kui üteldakse „tapmise“ asemele „veristan“. Ärakadunud poja isa käsib: „veristage nuumvõsikas“ ja siis korratakse seda „veristamist“ veel kaks korda Peetrusele katusel öeldakse: verista ja söö... (lhk. 69.)

§§ ma asun õige teele ja lähen oma isa juurde L. 15, 17 — Kui niisugune venivillem oli, ei ta siis oleks kodunt kaugele saanud. Sõna „õige“ on siin omast käest juure pandud ja rikub jutu tooni ära (lhk. 70).

Piirdun ülaltooduga.

Soovin, et kõik „Elu-Päikese“ lugejad omandaksid selle K. Leetbergi väärtusliku raamatu.

Andres Väärismaa.

*) Uue Piibli salmijaotuse järgi.

ELU-PÄIKE

KRISTLIKU ÜHINGU „ÜHENDUS KRISTUSES“ VAIMULIK-KIRJANDUSLIK AJAKIRI.

Ilmub 6 korda aastas.

3. aastakäik.

№ 16.

Vastutav ja peatoimetaja Viilip Elustus; tegevtoimetaja k. t. J. Helendi; toimetajad: N. Smirnov ja J. Valgustee; toimetuse liikm.: cand. theol. E. Õunapuu, mag. A. Väärismaa. Väljaandja: KRISTLIK ÜHING „ÜHENDUS KRISTUSES“. Toimetuse aadress: Põltsamaa, Nurme tn. № 8, p-k. 49.

13. august

1936. a.

Taevaliku armastuse laul.

Taeva kõrgustelt armastus
maa peale tuli...

Kannatusepisarate rüüs
oli üleni ta...

Ja tasa — tasa hingedele lähenes...
Ta järel sätendav

Tähtedest hingede kannatuserist,
Nende hingede, kes minemas taeva...

* * *

Surma varjust ja pisarate krust

Tuli üksik kannatustes nuttev hing,

Andes oma teele taeva suuna...

Siin — maa peal

Tal inimesed purustasid kõik...

Kõik lapsepõlve unelmad...

Kõrged, heledad aated

Sulasid ära ta ees,

Kui põhjamiraaž

Armastus Jumala Troonilt

Tuli õnnetute inimeste jaoks.

Armastus ootas — kelle süda

Talle jäädava usalduse unna,

Kuid pisaraid peljates...

Kannatust kartes,

Armastust keegi vastu ei võtnud...

Ja kannatav armastus

Kaua hingesid ootas...

Ja oma pilku taeva poole heites

Hing ahastuses teele läks...

Kui Isa taevast nutva hinge
kannatusi nägi,

Ta käskis, lükitades armastust:

„Nüüd tõi selle hinge süda,

Sest aimult see, kes puhtalt kannatab

Võib vastu võtta taevalikku armastust!“

Nataly Smirnov.

Halastus.

Luuka 10, 30—37.

Hing lamas risttee peal — paljaks riisunud ja haavatud... ta oli välja läinud täis usku Kõigekõrgema templist ja usaldusega astunud oma elu uue tee peale... aga hing ei olnud veel kätte saanud vaimliku tee eesmärki, kui temale vastu tulid julmad inimesed, kellel polnud ei südame-tunnistust ega armuheitmist...

Need olid vargad ja röövlid...

Nad riisusid ära hingelt ta kaunid riided ja kõik, mis ta oli saanud Issandalt vaimlikku; nad löid talle haavu... sügavaid südamehaavu...

Hing langes maha teravate kivide peale ja lamas seal alasti, verine ja ilma abita... tal ei olnud jõudu jätkata oma teed...

Kui röövlid said paljaks riisunud õnnetu hinge nad põgenesid ära...

Nõrkeva pilguga vaatas janus surev hing tema ees oleva tee peale... ja igatsev appihüüd tungis üle kahvatute huulte. Ta ootas... ta lootis veel inimese — rändaja peale, kellel oleks armuheitmist ja kaasa-kannatust...

Sel ajal teenistuskohuse pärast pidi minema seda teed preester.

Millise heleda lootusega, millise tasase taevaliku rõõmuga sai karastatud murtud hinge süda...

„Preester! Jumala teener! Oo muidugi, kes siis muu, kui mitte tema, avab mulle halastust, sirutab abiandvat kätt, katab mind oma mantliga, seob kinni minu haavad, toetab minu hinge ja aitab mind tõusta ja edasi minna...“

Nende sõnadega hing sirutas enese üles ja ulatades preestri poole oma paluvad käed—ootas abi... kuid preester, nähes teda alasti, haavatud ja alandatud, pööras uhkelt kõrvale pea ja mõistes õigeks iseennast, ütles: „Mis kasu on mul sellest vaesest alasti hingest, milleks on teda vaja minu templis? Milline raha ja jõu raiskamine, et riidesse panna, terveks teha ja jalule seada seda purustatud haiget hinge...“ Ja ta läks mööda, rutates kuulsuse ja au poole.

Hing sai kõigest aru ja see haav oli veel sügavam, veel valusam kui ihuhaavad, mis löid temale möödaminejad röövlid.

Lastes nõrkevat pead kivi peale hing puhkes ahastuses nutma...

„Võibolla ta on liiga tähtis, võibolla ruttas teenistusesse... tal polnud aega minu jaoks... võibolla preester oli pime ja eksi-

tuse sees, arvates, et Issand ei käse teda üles näidata kaasakannatust õnnetule hingele risttee peal...“

Niisuguste mõtetega trööstis ennast hing, kellel oli janu elada. Ta haaras kinni viimasest lootuse kiirest: — „Aga võibolla tuleb Jumala teener, keda veel ei koorma kõrge auseisus, kes pole sunnitud ruttama oma teenistuskohale... ja, ja“, kordas hing endamisi, „tuleb leviit ja leiab aega ning võimalust mind aidata“...

Ahastava hinge lootus läks täide.

Näe, kauguses valendab leviidi õiguse-rüü... otsekui hele taevalik nägemus, mis toob kinnitust ja trööst: nii lähenes leviidi isik.

Võttes kokku kõike jõudu hing sirutas taas ennast välja, et leviit võiks näha ta lootuseta olukorda — ta otsata kannatust. Hing ootas temalt kaasatundmust ja abi...

Ja leviit tuli juure... vaatas... ja leviit õigustas ennast nii samuti kui preester: „Ma ruttan õhtusele Jumala teenistusele, kuidas võin ma määrida oma käsi ühe möödamineja verega, ma ei või puutuda patuse külge, keda Jumal on karistanud... Ma pesen ennast igapäev Jumala Sõna pühitsetud veega, kuidas võin ma määrida oma õigusekuube võõra vaese inimese verega... ei!“

Ja leviit, kehitades õlgu, läks mööda...

Hing ei suutnud välja kannatada saadud moraalsel hoopil... ta pea libises kivi pealt põletava liiva peale... ta tardunud huuled pakatasid kuivuse käes... ja viimased haavamise, alanduse ja valu pisarad veeresid kahvatuid palesid mööda...

Täielik lootuseta olek ja nüri, sõnadeta meeleheide vajasid kui sinised varjud janus sureva hinge näole... Ei preester ega leviit ei sirutanud talle isegi kruusitait külma vett... ka sellest viimasest trööstimisest ja karastamisest oli sellele hingele ära üteldud.

Allaheitlikult alandades ennast saadud hoopide all hing kattis käega sügavat haava, kust niris veri, ja ootas surma.

Sedasama teed, rutates eesli seljas, sõitis asja pärast inimene, kellel ei olnud kuulsust ega lugupidamist inimeste ees...

Teenides leiba oma perekonnale ta oli tagasihoidlik töömees, kellele kinni losside ja tähtsate isikute ukсед. Juhuslikult mär-gates õnnetut hinge vere sees peatas ja nägi värisedes hinge haavu ja kannatusi... See oli Samaaria mees...

Kummardades sureva hinge üle võttis kiiresti välja riista õli ja veiniga, puhastas ja pesi haavad ning sidus kinni puhta linase riidega. Samaaria mees mitte ainult ei heitnud armu, vaid ka kannatas koos murtud hingega... hinge valuhaavad said Samaaria mehe omaks. Ja nuttes purustatud hinge juures jootis teda elava allika puhta veega, mis oli nii ligi tee ääres, aga mida ei leidnud preester ega leviit.

Ajades selga paljaks riisunud hingele oma kuube ta kattis teda vennaliku armastusega ja tõstes üles maast pani istuma oma eesli selga. Toetades teda viis ta võõrastemajasse ja seal näitas üles vennalikkude hoolt ja muret.

Nii tegi ka Evangeeliumi Samaaria mees, pakkudes hingele õiget armu, tõelikku vennaliku armastuse halastust oma ligemisele.

„Kes on minu ligemine?“ — küsid ka sina, armas lugeja. Jeesus ka täna vastab sulle: „kõik vaesed, haavatud, murtud ja alandatud hinged — need on sinu ligemised“.

Jeesus kordab täna ka meile needsamad sõnad: „Mine ja tee sina nõnda samuti, kui see Samaaria mees“!

„Kes palju armastab, sellele antakse ka palju andeks“!

Nataly Smirnov.

„Surm potis!“

Möödunud raamatuaasta puhul, mil nii palju sõna võetud raamatu kui üldkultuurilise teguri propageerimiseks, ei oleks üleliigne juhtida tähelepanu ka mõningatele varjukülgedele, nimelt raamatu sisu väärtuse suhtes.

Kõigile on selge, et igat raamatut ei saa soovitada. On selge ka, et paljude raamatute kahjulikkuse üle vaikida oleks kuritegu. — Käesolevas lühikeses käsitluses piirduksin kirjanduse kandvama osaga, s. o. usulise kirjandusega, kuna ilmaliku kirjanduse suhtes on suuremal osal usuliste vaadete ja inimestel loodetavasti õige seisukoht olemas ja nii mõnigi on isiklikult kogunud enese juures moraalselt ja üldse hingeliselt ebaterve kirjanduse mõju.

Kandvamaks võib vaimlikku kirjandust õigusega pidada juba tema kasvatusliku tähtsuse kui ka selle poolest, et meie kirjandusele panid aluse usulise põhitooniga kirjatööd. Pealegi loetakse meie raamatu sünniaastaks a. 1535, mil ilmus esimene eestikeelne vaimulik raamat.

Halastaja Samaaria mees.

Mitte kõik usulise sisuga kirjatööd ei vääri nimetust „vaimlik“, kuigi nad püüavad käsitleda nähteid vaimuvallast ja rahuldada inimese vaimuvajadusi — pakkuda vaimutoitu.

Puhtvaimlikuks võiks nimetada **ainult sellist kirjandust, mis kirjutatud isikult, kes seisavad Jumala Vaimu juhatuse all ja omavad vaimliku tunnetuse.**

Kõik muu aga, mis on inimmoistuse saavutus, mis ei oma Vaimu elustavat jõudu, võiks nimetada usuliseks kirjanduseks.

Vahet teha nende kahe liigi vahel on tegelikult raske neil, kel puudub selleks vastav vaimlik tunnetus.

Oma usuelu algul, kui ma ei olnud veel tuttav mitmesuguste inimlikkude õpetustega ja väärusunditega, mis kannavad vaid kristlikke nimetusi, sattus juhuslikult minu kätte üks usulise sisuga raamat ülihuvitava vaimliku pealkirjaga: „Vaimulikud kogemused ja nägemused“. Ka selle raamatu sisu oli väga huvitav, kirjeldades

ühe noore uskliku elamusi ja nägemusi ekstaatilises seisukorras. Kuid lugedes kasvatas minus rahutus.

Õnneks olin juba siis teadlik selles tões, et iga raamatut ei või lugeda täie usaldusega; kasu asemel võime saada kahju — võime vastu võtta selle raamatu autori vaimu, ta eksivaateid ja väärdõpetusi.

Pidin sisemise hääle sunnil mitu korda katkestama lugemise, kuid jatkasin jällegi, kuna raamatu sisu oli liig haarav, ja teiseks soovisin teada saada, mis on nende huvitavate kirjelduste siht ja tagamõte.

Kui jõudsin lugemisega kohani, kus kirjeldati nägemust Jumala käsulaudadest, siis ei suutnud enam jätkata lugemist sisemise rahutuse tõttu. Südamest tõusis palve Issanda poole, et Ta ilmutaks mulle, kas ma võin seda raamatut edasi lugeda ja selgitaks minu sisemise rahutuse põhjuse. Sellega panin raamatu käest ja jäin vastust ootama. See saabus pea.

Õhtuses piiblitunnis avanes kirjakoht 2. Kun. 4, 38–41, kus kirjeldatakse, kuidas prohvetite lapsed leidsid väljalt metskõrvitsa puu, noppisid sellelt marju ja keetsid leent, „**sest nad ei tunnud neid.. aga kui nad leemest sõid, kisendasid nad ja ütlesid: Oh Jumala mees, surm potis! ja nemad ei võinud süüa.**“

Selle kirjakohta seletamisel juhiti tähelepanu meie vaimliku toidu valiku vajadusele ja hädaohtudele, mis meid ähvardavad, kui me selles suhtes ükskõiksed oleme.

Minu südames selgus, et selles piiblitunnis saan vastuse oma palvele. Ja see oli — veelkord hoiatus.

Siis sain ka teada, et selle raamatu autor E. White on adventist ja valeprohvet, kuna tema poolt ettekuulutatud tähtpäevad ja sündmused ei ole läinud täide. Muuseas on ta palju teisi raamatuid kirjutanud aga kõikide nende siht on hingedele osavalt külge pookida adventismust.

Kahjuks mitte kõik ei suuda eraldada vaimlikult kahjulikku kirjandust, nagu seda prohvetite lapsed õigel ajal taipasid, **kui neid ähvardas vaimlik surm mürgise toidu tagajärjel.**

Praegusel ajal on rohkesti vaimlikult kahjulikku kirjandust mitmesugustelt autoritelt, kõiki neid loetella on võimata.

See rohkus on tingitud sellest, et usklikud ei ole saavutanud vaimlikku tunnetust või on selle kaotanud ja on laskunud lihaliku mõistuse targutustesse, nagu seda abik. Smirnovid „Elu-Päikeses“ veergudel korduvalt on alla kriipsutanud. See lihalik mõistus maisete teadmistega targutab

lõpmata, palju ilusaid sõnu ja keerulisi mõttekäike, kuid **tagajärg on ainult vaimlik surm (Room. 8, 6).** Nii kohtame sageli usulises kirjanduses vasturääkivusi Jumala Sõna tõe, väärtusi ja kõrvalekaldumisi Evangeeliumi vaimust ja mõttest!

Toon ainult paar näidet varem juhuslikult loetud usuajakirjadest.

„Elukevades“ № 3 leiame K. K. artikli inimhinge, usu ja kunsti vahekorra, mis tervena rajatud inimliku mõistuse raamidesse. Vaimliku selguse ja vastuse saame selles küsimuses, kui võrrelda öde **N. Smirnovi artiklit „Elu-Päikeses“ № 10 (lhk. 4 ja 5).** Siit selgub, milline suur vahe on **inimliku mõistuse ja Jumala Vaimu töövilja vahel Selgub**, et K. K. kirjutises toodud vaated on otse **üllatuslikult risti vastukäivad vaimlikule tõelikkusele.** Kui lugeda K. K. artiklit üksikult, siis vaimlikult kogenemata lugeja vaevalt leiab seal väärdõpetusi — autor viib lugeja mõttekäigu **puhtinimliku mõistuse radu.** Võrreldes aga selgub, et kõik, mis **inimlik on vastand Jumalikkule. (Luuk. 16, 15).** Võrrelda oleks eriti tähtis **neile**, kes naiivselt armastavad toonitada, et kõik on hea ja kõlbuline vastu võtta, mis aga räägib usust ja Jumalast! **Nii mõtleb suurem osa usklike!** saatan püüdis Püha Kirjaga eksitada isegi Jeesust. Kui palju enam ei peaks meie siis valvama. „Kirjatäht, mis on väljendatud inimlikus või saatanlikus vaimus, ei ole enam Jumala Sõna.“ (N. Smirnov'i jutlustest). **„Kirjatäht suretab, aga Vaim teeb elavaks.“** II Kor. 3, 6.

Sama autor, käsitades noorsoo probleeme, küsib:

„Mis on aga see vahend, millega kaasa tõmmata noori?... Puhtvaimlikult noori kaasa tõmmata on katsunud „nelipühilased“ ja „priilased“. Paljude, kuid mitte kõikide, juures on see aidanud, mida teha teistega?“

Tekib küsimus, kas baptistid ise seda vahendit siis pole katsetanudki? Ja siingi soovitab ta edasi oma puhtinimlikke vahendeid noori tööle rakendades sarnastes rühmades, nagu „väljasõidukorraldajad“, „pidudekorraldajad“, „kaunistajad“ ja „teretajad“.

Tõsi on, et ka uskliknoortele peab midagi andma, mis neid seob ja kaasa tõmbab. Tööle rakendusega võib küll noori siduda väliselt, kuid sisemiseks kasvamiseks vajavad nad just puhtvaimlikku. Sellest ei saa nii kergelt mööda minna, muidu läheb noorte kaasatõmbe ja pühitsuse probleem tõesti „raskeks ja keeruliseks“. Jeesus ütleb: „Minuta ei või teie ühtegi teha“ (Joh. 15, 5). Inimlikud ehitused, varem või hiljem ikkagi varisevad kokku.

Samuti puhtinimlik joon valitseb ühes pildirikkas laste usuajakirjas. Siin leiame kiidulaule loomadele, nagu koer ja sigal! Majapidamise võivad nad küll kasulikud loomad olla, kuid **ei kõlbaks võtta neid usuajakirja aineks, pealegi lastele, kes ei suuda eraldada kõlbmata vaimutoitu ja võtavad kõik vastu usaldusega, eriti, kui seda antakse usu nime all.**

Kui me tõesti **ei suuda** tõusta kõrgemale kõigist maisest ja madalast **ega suuda pakkuda lastele** midagi kaunimat, **puhtamat ja kõrgemat**, siis **ei maksaks** ka valida oma lemmikolevusteks just **need loomad, keda Piibel nimetab roojasteks!** Ap. Peetrus kujutab koera ja sea all vaimlikult **kõige roojasemaid seisukordil II Peetr. 2, 21—22.**

Edasi üks vanemaid usuajakirju toob oma lugejatele esimesel leheküljel näite, kuidas saada Jumala lapseks ja vastu võtta Püha Vaimu:

Kui sa tahad saada täidetud Püha Vaimuga, siis ära lükka oma andumist Jeesusele enam edasi. Tee seda kohe. Tee seda järgmiselt:

— Tallinnas, 15. okt. 1933.

Täna, 15. okt. 1933. a. annan mina ennast, nii kui ma olen ja kõigega, mis mul on, vabatahtlikult ja igaveseks Sinule, keda ma ei ole näinud, aga keda ma siiski armastan ja usun. Sina, Jeesus, oled mind armastanud ja oma verrega ostnud ja sellepärast kuulun ma tänasest päevast ainult Sinule. Mina usaldan Sind ja tean, et Sina mind õnnistad, nagu ise tahad, ja täidad Püha Vaimuga, nagu seda on tarvis Sinu nime austamiseks. Nüüd olen mina Sinu ja Sina minu. Sündigu minu juures nüüd ja edaspidi ainult Sinu tahtmine.

(Kirjuta oma nimi alla).

Pääliskaudsel vaatamisel tundub see dokument isegi päris kena. Tõemeelne ja otsustav andumine Jeesusele on ülitavilik. Ja ei oleks halb seda teha ka kirjalikult, kui karta on, et me oma otsuse ära unustame. Kuid see ei kindlusta veel sugugi, et me ka tõesti oma otsusele truuks jääsime. **Tõeline ja tõsine otsus tehakse siiski oma südames!** Kergesti võib aga juhtuda, kui me otsus muutub rohkem väliseks ja paberlikuks, et **me oleme veel suuremas ärataganemise hädas.**

Käesoleval juhul võime saada aga kogu oma töötusemurdjaiks, kuna siin ei ole tegemist mitte ainult lihtsa otsusega ümber pöörduda, vaid töötusega—kuuluda igavesti Jeesusele. Autor kirjutab seletuseks, et „andumine on usu asi ja jäädav“. Piiblist aga teame, **usk ilma tegudeta on surnud.** See on ainult inimlik, passiivne, teguvõimetu usk, õigem enesesisendus või ettekujutus.

„Kui sa oled Jeesuse päralt, siis on ka sinu soovid tema päralt ja sulle on ükskõik, kas sa elad midagi läbi või ei ela, kas sa tunned midagi või ei tunne. **Kõik see ei ole sinu asi!**“

Kelle asi siis?!

Kõigi nende eeskirjade järele talitades võib saada **eeskujulikuks variseeriks.** Ka variseerid **nimetasid endid** Abraami lasteks, kuid Jeesus ei tunnista niisuguseid isehakanud „Jumala lapsi“ ega nende usku, vaid nõuab ka tegusid (Joh. 8, 39). Siin aga minnakse täiesti mööda Jumala käsust kahetseda kõike oma vana elu. Kes seda käsku ei täida, see ei või iialgi saada Jumalalt tõelist sisemist tunnistust selle kohta, et me oleme Tema omad ega ammugi mitte Püha Vaimu. Aga inimlikul tunnistusel pole mingit väärtust.

Selles nii põhilise tähtsusega küsimuses on vildakud vaated omased peaaegu kõikidele usuringidele Eestis, mida näeme igal pool nii nende kirjanduses kui ka praktikas. Tahetakse saada Jumalalt kõik ilma patukahetsuseta; **isegi äratustöö jäetakse varju selle käsu õige mõte.** Hulk vaimlikult vigastatud hingi, kes hiljem on leidnud tõe, võivad tunnistada oma kurbi kogemusi sellise töö tagajärgedest neis ringkondades.

See töö sünnib välismaa vaimlikul mõjul ja enamasti ka ainelisel toetusel — ja nagu need usundid on sisse toodud võõrsilt, nii ka nende kirjandus on suurelt osalt tõlgitud võõraste autorite töödest. Ja on väga küsitav, kas need võõrsilt laenatud töö meetodid on kohased eestlase erinevale hingeelule. Näiteks kaunis võõrad, kuivad ja külmad tunduvad Skandinaaviast pärit laulud. Aga meil lauldakse neid hingetuid laule ebaloomuliku tempo ja hõiskamisega, vahest isegi trummide pörina ja kuljuste kõlina saatel, et neile inimlikul teel „elu“ sisse puhuda! Võib arvata, millist vaimlikku tagajärge sellega saavutatakse... Kuulsin ühe ilmaliku, kuid tõsise inimese võrdlevat seda odava tsirkusega.

Kõlbmata või rikutud vaimutoitu pakutakse igal pool. „**Sest kõik laud on täis okset ja rooja, ei üksainuski koht pole puhas**“, kaebab prohvet Jesaja (28, 8). „...preestrid ja prohvetid vaaruvad kangest joomaajast, eksivad prohveti nägemises, nemad vaaruvad arvamises. **Kellele peab ta tundmist õpetama? ja kellele peab ta andma mõista kuulutatud sõna?** kas neile, kes piimast ära võõrutatud, kes rinnust ära võetud?“...

Õige vaimliku toidu puudumise tõttu jääb hinge vaimlik kasv **seisma**, nagu piimast äravõrutatud, kui ta ei saa tema organismusele kohast toitu. Ja **mürgise toidu tagajärjel vajub ta pikkamööda**

surma seisukorda, kui ei ole Jumala meest, kes võiks teda sellest päästa, nagu prohvet Eliisa — prohveti lapsi.

J. Helendi.

Kain ja Abel.

Pühendatud Abeli soole!

Kain — Adama ja Eva esisündinud poeg — sai nende kurja ja sõnakuulmata tahte kandjaks, mis neid oli lahutanud Loojast.

Musta plekina lasus kurjuse pitser Kaini südame peal. Ta teadis, et Jumal on olemas; ta uskus Tema sisse, aga tema süda, uhkuses ja enesekindluses, oli lahutatud Jumalast...

Ta ei elanud Jumala pale ees — vaid käis oma teed.

Kain pühendas Jumalale ohvriks seda, mis ta ise ära valis — seda, mis polnud tema silmis väärt... Oma andeid Kõigekõrgemale ta ei pühitsenud mitte enese ärasalgamisega ega puhastanud kannatusega...

Ta andis Jumalale oma hingelise maa küllusest...

Ja Kain sai nende usklikeude esiisaks, kes ei valitse patu üle, mis iga inimese südame läve ees varitseb...

* * *

Ingel — leekiva tule mõõgaga — valvas sissekäiku taevasse...

Adamat ja tema naist piinasid südametunnistuse valud... nad ei võinud unustada oma endist elavat ühendust Jumalaga — oma plekkideta ja süütu südametunnistuse heledat õndsust... ja vaadates leegitseva noomimisemõõga peale, nad ahasitasid heites end näoli maha... aga nende patu mürgiga nakatud süda, ei kannud vaimuviljasid...

Nähes oma loome kannatuse sügavust Jumal halastas esimeste inimeste peale ja kinkis nendele trööstimiseks poja — Abeli.

Ja ilmus Abel, kui parema inimese hinge kandja — ja sai tema hea tahtmise sümboliks.

Abel oli lammaste karjane. Ta elas Jumala pale ees ja tegi tööd Issandale. Ta mitte ainult ei teadnud Jumalat, mitte ainult ei uskunud Tema sisse — vaid rohkem — Abel andis Issandale oma südame ja elu!

Oma ohvrid Abel võttis lammaste karjast ja tõi Jumalale anniks kõige puhtamat, kõige paremat — seda, mis oli püha... need tapatalled olid enese ärasalgamise, sõnakuulmise ja alanduse ohvrid...

Ja Abel sai Jumalale armsaks ta südame puhtuse ja pühaduse pärast.

* * *

Kain sai lihaliku ja kurja tahte avaldajaks...

Aga Abel — inimese vaimu hea tahte avaldajaks.

* * *

Kain hakkas vihkama oma venda ja ta hing hakkas kurjuses keema selle pärast, et Jumal armastas Abelit.

Ja Kain otsustas oma piiri panna Abeli teenistusele.

Kainile ja Abelile — mõlemile andis Jumal vabaduse valida omale töö ja kumbki neist võis Jumalale ohvriks tuua oma töövilja.

Ja Kain ohverdas oma maaviljasid — oma lihalik-hingelise elu viljasid... Ja ei võinud see, kes liha sees, Jumala meelepärast olla.

Ja Issand vaatas Kaini ohvri peale ja vaata — sealt tõusis hirmus lehkamine, ja taeva poole kerkiv suits kattis kinni Jumala silmade eest Kaini kurja põletamise...

Ja Issand pööras ära Oma Näo ega võtnud Kaini andi vastu.

Abel valis ära elava ohvri... ta pani oma teenistusaltarile paheta, puhta talle... alanduse ja sõnakuulmise ohvri...

Ja taevast tuli maha püha tuli Abeli ohvrialtari peale... ja Issand võttis vastu ta pojaliku armastuse anni.

Ja Kaini laup läks mustaks ja langes norgu ta nägu... ta otsustas oma venna kõrvaldada Issanda teenimise tee pealt...

Kain septses kõige kurjema salajase vennatapmise plaani... Ta valmistas vale-süüdistuse sõjariista sellest samast palgist, mis oli tema oma patuses nägemises... Kain ei võinud leppida sellega, et Jumal vastu võttis Abeli käest elu ohvri ja ära lükkas Kaini anni — palgalise surmaviljad.

Ja vennatapja tõstis oma käe ja lõi surnuks Abeli...

Ja Kaini otsaesisele ilmus surma pitser... Ja sellest ajast peale igaüks, kes vihkab oma venda heidetakse välja Jumala Riigist ja märgitakse ära Kaini märgiga.

* * *

Jumala põldude ja Tema viinamägede peal töötavad ka meie ajal kõrvuti Kaini ja Abeli pojad (lapsed), ja ühed toovad silmakirjaks, nagu variseerid, Jumalale ohvriks käsu kümnust oma maise heaoleku küllusest... Aga Abelid annavad iseennast — otsekui talled lasevad ennast ohvriks tappa — nad panevad Jumala ohvri-altarile oma südame — oma elu...

Nende tõeliku armastuse ohvrite eest Issandale — kiusavad Kaini pojad taga Abeli poegi ja kandes viha nende peale, otsivad võimalust neid ära hukata...

„Igaüks, kes oma venda vihkab, see on inimese tapja.“ 1. Joh. 3, 15. „See, kes on lihast sündinud kiusab taga seda, kes sündinud vaimust — nii ka tänapäev!“ Kalat. 4, 29.

Nataly Smirnov.

Suurkristlane Eesti rahva keskel.

M. Smirnov.

(Järg).

Pärast seda, kui vanaema J. Siks oli läbi elanud sügava ning tõsise patukahetuse ja ümberpöördumise, ta andis end suure energia ja täieliku enese ärasalgamisega uuele vaimlikule teenistusele. Meid, venelasi, liigutas sügavasti tema ennastalgav tegevus selles raskes töös võõra rahva keskel. Heites pilku tema suurele kangelasteole Siberi evangeliseerimise töös, mind isiklikult viis vaimustusse tema eeskuju, ja kuna ma tol ajal ei tundnud veel teisi eestlasi, siis kujutasin enesele ette kõiki eesti vabausklikke, kui suuri enesealgajaid Kristuse ristiteel. Ma arvasin, et nad kõik teenivad Issandat ilma palgata täielikus äraütlemises kõigest isiklikust ja lootsin neis leidma kristlasi idealiste.

Sõprus vanaema Siksiga tuli suureks kasuks minu usuelule ja ehküll kuni tänaseni, elades juba pikemat aega armsa Eesti rahva keskel, ma pole kohanud usklike keskel teist niisugust usukangelast, siiski olen kindel, et Kristus ise neid kasvatab ühenduses Enesega. Vanaemal oli suur janu niisuguse täieliku Issanda teenimise järele, aga enne oma ümberpöördumist puudus, nagu ta ise tunnistas, arusaaminegi kuidas niisugune töö võiks avaneda. Ta rääkis, et juba Piiblite ja Uute Testamentide müümisel ta püüdis kõigest oma südamest avada Pühakirja tõde, aga ta võis Jumala Sõna inimestele lahti teha ainult kirjatähelikust küljest, kuid avada Sõna Vaimu ja Elu ei saanud

ta vaimliku väe puudumise põhjusel. Vanaema tundis seda, oma puudust, sügavasti ära ja kannatas selle all. Ta aimas õieti, et „Jumala Riik ei ole mitte sõnas, vaid on väes“. Ja küll oli suur vanaema rõõm kui pärast ümberpöördumist kõik muutus: nüüd võis ta mitte üksnes Jumala Sõna vaimus ja tões avada, vaid tal oli ka vaimlik vägi ja armuõnnistus Kristuse käest hingede Kristuse Enese jalgade juure viimiseks. Kristus tegutses Oma armuõnnistusega vanaema kuulutuse läbi ja viiekümne teenistusaasta jooksul ta pööras Kristuse juure üle tuhande hinge. Vaatamata Venemaa määratu suuruse peale, ta rändas selle mitu korda risti ja põiki läbi ning tungis kaugesse Siberisse kuni Vladivostokini — see on üle 8000 versta pikkune tee. Kui vanaema esimesed reisid Siberi ette võttis, ei olnud veel Kauge-Ilda raudteed, tal tuli rännata jalgsi. Kes elus palju jalgsi rännanud, see teab, millist vaeva ja kangelastegu nõuab naisterahvalt maha käia nii suuri kaugusi, võttes arvesse veel seda, et vanaemal tuli käia mitte ainult suvel, vaid ka talvel. Kui väsimus väga võimust võttis, siis puhkas ta mõni päev, aga mitte rohkem, vaatamata rängale füüsilisele kandamisele, sest tal tuli kanda rasket nahkpauna Pühakirja raamatutega ja peale selle veel vaimlikud kannatused teiste hingede eest. Vaatamata kõigele sellele vanaema armastas palavalt oma tööd.

Liigutav oli vaadata, kuidas vanaema igatses ja kannatas, kui sõbrad teda mõni päev kauem kinni pidasid kui ta oli otsustanud puhata. Ta süda ei lubanud jätta oma lapsi pikemaks ajaks üksi. „Ma ei või jääda, mu lapsed ootavad mind“, ütles ta ikka. Naljatades vastasid talle sõbrad: „Siiski vanaema, sa igatsed rohkem oma lapsi kui su lapsed sind“. — „Noh,“ vastas vanaema, „vanemad peavadki rohkem lapsi armastama kui lapsed neid“.

Mida rohkem oli vanaemal läbikatsumisi, mida rohkem oli häda ja võitlusi nii väljas kui seespool, seda suuremaks kasvatas temas elav usk, mehisus, kindlus, julgus ja otsustavus. Ta ei kartnud tegelikult midagi, ei inimesi ega metselajaid. Vanaema oli igakülgsest kartmatu. Ta võitles elava usuga kõikide takistuste vastu, mis tulid ette vaimliku tee peal; ta oli tõesti Kristuse sõdur, kes ei annud saatanale ära ühtki vaimlikku positsiooni, pidades võidukat võitlust ta vastu surmani. Tal oli päris ükskõik, kelle ees tunnistada Kristust. Kuna endisel Venemaal tehti suuri takistusi evangelisatsiooni tööle, siis tuli vanaemal sagedasti tunnistada evangeliumitõde ka ülemuse ees. Ta oskas paljudes äratada enese vastu lugupidamist ja mõistmist. Kui ta aga kohtas ülemeid, kes keelasid vaba Evangeeliumi kuulutamist, siis ta tunnistas julgesti Kristusest ja oma elavast usust ning enamjagu juhtumistel ta sai rõõmuga loa kuulutada Kristuse armuõpetust. Ta jutustas meile: „Kallid, ma tänan Jumalat, et ma võin ka ülematele tunnistada Kristust, sest ka nemad on inimesed ja peavad Kristuse kui oma Päästja ära tundma“. Kord rääkis vanaema: „Ma sain kokku ühe linnaametnikuga, kes oli truu vene õigeusu kiriku pühapiltide kummardaja ja sel põhjusel sai temast äge vabakristlaste vastane ja tarvitades oma võimu ta tegi korralduse minu vahi alla võtmiseks. Ma hakkasin Issandat paluma, et Ta mind kaitseks. Hommiku vara tuli ametnik ise mu juure ja ma ehmatasin, kui ta põlvili hakkas minu käest andeks paluma oma toorest teguviisi. Ta seletas siis, et öösel kuulnud mürinat ja valju häält: „Mispärast oled ta vangistanud selle püha naise — ta teenib Mind!“ — „Siis palus ta mind“, jutustas vanaema edasi, „tulla tema majasse ja siin võttis ta terve oma perega minu kaudu Kristuse armuõpetuse vastu“. Nii juhtus siin nagu apostlitegi ajal: Ap. teg. 17, 27—34. Vanaema võttis kõik läbikatsumised suure rahu ja armastusega vastu. Ainult siis oli ta enesest väljas ja ärritatud, kui need tagakiusamised rikkusid tema teenistuse plaane,

s. o. kui ta jäi hiljaks sinna, kuhu teda jutlustama oodati. Siis ta väljendas end äärmise rahulolematusega: „Näe, jälle peavad mind kinni, aga seal mind ootavad... ah, need arusaamatud!“

Evangeeliumi vabakristliku töö vastased oskasid tüüdata vanaema alaliste kiusamistega vene politsei kaudu, muidugi viimane pidi oma kohustust täitma ja selgusele tuli ikka vanaema süütus aga evangelisatsiooni töö vastastel oli heameel, et neil õnnestus teda tülitada ja peatada vaimlikus töös. „Mida rohkem oli hingedel vaimlikku jänu,“ tunnistas vanaema, „mida suurem oli ärkamine, seda raskem oli minul, sest vastased, Kristuse vaenlased, tõusid kõik üles, et mind takistada“.

Vaimlikult vaatekohalt olid need läbielamused väga õnnistusrikkad, sest nad kinnitasid veel kindlamalt ta tõelikult Abrahami usku. Varsti sai vanaemale selgeks, et Jumal kutsus teda ja tahab üle viia teise kohta vaimlikule tööle. Ja vanaema viis Jumala tahtmise järgi oma vaimliku töö Lõuna- ja Ida-Venemaalt kaugesse, külma Siberi. Siin avanes ta vaimlikule tööle ilma piirideta põld — siin ei kiusanud ega takistanud teda keegi Issandat teenida. Füüsilised raskused küll suurenesid, aga vaimlikuks tegevuseks ta tundis end täielikult vabana. Enne vanaema polnud veel ühegi kuulutaja jalg siin olnud. Igalpool Siberis võeti vanaema vastu suure rõõmuga. Küll oli see üllatav uudis siberlastele — evangeeliumi kuulutus ja kutsumine Kristuse juure. Evangeeliumi kuulutusel oli seal palju suurem edu kui päris Venemaal. Vanaema elu loojanguks leidis juba igalpool Siberi linnades ja alevites kuni Vladivostokini usklikke. Nii rikkalt õnnistas Issand J. Siksi vaimlikku külvi; ta külvas enese ärasalgamises ja suremises kõigele isiklikule, lihalikule nagu õpetanud Kristus: Joh. 12, 24.

Kesk-Venemaal aga läkitas Jumal oma uued tööliised. Siin süütas vaimutule Issandas armas vend ja vene vabausklikkude isa kolonel Paškov, ja Kristuse elu ja õpetus levines ikka laiemalt ja suurema jõuga üle terve Venemaa. Ainult elava usu ja palve väe tagajärjel võis sündida nii suur sündmus, et valgustada Kristuse tõe valgusega paganaks muutuva vene rahva pimedust. Miljonid hinged on ära tunnud ja vastu võtnud Kristuses oma Päästja ja Issanda. Suured kannatused ja sügavad läbikatsumise ajad valmistavad hingesid Jumala valguse vastuvõtmiseks, et saada osa Jumala Riigist.

(Järgneb).

Valage välja oma süda Issanda ette!

Jutlus tekstil: Laul 62, 9.

Tänaseks on meile avatud Sõna sellest, **milles** seisab hinge **sisemine** ühendus Jumalaga, see on **mis lahutab** hinge Jumalast ja **mis ühendab** hinge Jumalaga!

Taavet räägib selles kirjakoahas: „Valage välja oma süda Tema ette“.

Mis see tähendab?

See tähendab, et meie **peame** oma südamed **Jeesusele avama**.

Selles südame avamises seisab elava ühenduse saladus hinge ja Jumala vahel.

Selge on, et **ühenduse** tekkimiseks on **vaja** inimhingele **avada** oma süda Jumalale.

Milleks on see tarvis?

See on tarvis selleks, et oleks **üks elu Jumalaga**. Kuidas võib olla üks elu, kui hing varjab ennast Jumala eest? Esimene samm, et **alata üht elu** Issandaga, seisab just selles, et on vaja oma süda Jumalale põhjani avada ja seda ei saa kuidagi teisiti teha kui **patukahetsuse läbi** — see tähendab, kui hing mõistab kohut iseenese üle ja mõistab hukka oma ilmaliku patuse elu, ning hakkab terve oma olemusega kannatama endiste pattude pärast ja nutuga välja valama oma südant Kristuse ette. **Ei võigi** üht elu Jumalaga alata, kui meie pole veel Kristuse käest **andeks saanud**, sest **patukahetsus** on **esimene südame väljavalamine Issanda ette... Kristuse vastus** pattude **andeksandmise tunnistuse** kaudu kahetsevale hingele, **on esimene Jumala vastus hingele** ning **tema vaimlikku elavasse ühendusesse vastuvõtmine**.

Kui meis pole Jumal avatud südames, siis meie **ei võigi astuda elavasse ühendusesse Jumalaga!** Esimene Issandaga ühendusesse astumise tingimus on, et süda oleks **tervelt ja põhjani** Issandale avatud. Selge on ka see, et kuulutajad **on kohustatud** just seda elava ühenduse saladust hingedele selgeks tegema. Kuid sellest saladusest just vaikivad nad ja hinged, ehkkuil kuulevad kümneid aastaid kuulutust Kristusest, **ei tea midagi** sellest, **mis on vaja teha**, et Kristusega ühineda nii, et **katkestamata olla elavas ühenduses Jeesusega!**

Kui hing ei tee lahti oma südant Jeesusele, siis tal ei saagi olla elavat ühendust oma Päästjaga.

Noorsoo surnud seisukord — lahutatud olek hinge ja Jumala vahel — hinge vaimlise elu lahutus Jumala elust, on seletatav just sellega, et **kõneldakse** liiga palju Jumalast selle asemel, et avada inimestele **Issandat Ennast** ja täpselt ära näidata **kuidas** hing saab ühendusesse Kristusega!

See ongi tõendus, et kuulutajad on ise lahutatud Jumalast, sest **kes on Elava Kristusega ühendatud ei või vaikida elavast ühendusest Kristusega: selles ühendusest põleb püha armastuse tuli** ja süda, kus elab Kristuse Vaim, on sunnitud avama teistele selle elava ühenduse saladust.

Kui inimene sellest vaikib, tähendab tal enesel puudub see — see on ju arusaadav!

Kõik kirikud ja organisatsioonid kuulutavad, kuid inimhinge süda jääb **kinni** — **pole** ühendust Jumala ja hinge vahel.

Kõige paremal juhusel võtab hing omaks ettekujutatud mõiste Jumalast ja ainult **vaatab** Kristuse kui Päästja peale, ilma et Kristusele südame avaks.

Selleks, et leida Kristust on ainult üks tee: **patukahetsus** ja **ümberpöörmine**.

See tee on kinni pandud ja sellest kui ainukesest pääseteest ei räägita. See tee seisab selles, et hinge tuua täieliku ja sügava patukahetsuse juure, teda lahti rebida maailma, selle lõbude ning pattude küljest. Hing peab ümber pöörama s. t. jätma endise patuse ja musta elu maha ning algama Kristusega uut teed. Ainult Tema Väega võime alata uut, puhast ja püha elu. Siin on tähtis just see, et meie peame oma südamed avama Jumalale. Jumal ei või meid aidata, kui meie süda on kinni ja kui oleme patu orjad. Kuigi käime koosolekutel, palume Jumalat aga süda on sealjuures suletud, siis ei aita meie palved midagi. Ainult üks abinõu võib meid ühendada Jumalaga, s. o. kui meie **oma südamed avame Temale**.

Mis see aga tähendab — **avada süda?**

See sünnib siis, kui meil kunagi pole Jumala ees saladusi, see tähendab, et peame nii olema, et **Jumala eest ei oleks midagi varjatud**, et **Talle oleks avatud meie elus iga silmapilk** ja kui meie tõeste **nii** elame, siis **ei saa** meid Jumalast **keegi** lahutada. Süda, mis **valgub üle Jumalasse**, saab Jumalaga **üheks**

ja hing algab uut, Kristusega ühendatud elu!

Kui inimesed sõbrustavad üksteisega ja üks avab teisele oma südame, siis kunagi ei või see neid täieste rahuldada, vaid neisse jääb tühjuse tunne, sest ükski inimene ei saa olla teisele lõpulikuks toeks — iialgi ei saa üks ilmalik inimene teist täieste mõista.

Meie lõppsiht on oma süda välja valada Jumalale. Jumal on meid loonud ja ükski Tema võib täieste teada ja mõista Oma loomingu. Südame väljavalamise kaudu leiame **vaimliku** elu; elu, mille **pole lõppu**; elu, milles **algab täius**. Süda, mis valgub Jumalasse, pole enam huvitatud ei maailmast ega tema lõbudest, vaid **on õnnelik, et ta on ühinenud Jumalaga**, et ta on leidnud oma Looja ja **Temas leiab oma tee sihi. See hing kunagi enam ei või ära minna**, sellepärast, et ta on leidnud kõige parema, ja et sellel teel leiab ta **uued** eluallikad, õnnistuse, õnne ja on elavas ühenduses Jumalaga!

Ainult need hinged on sügavas ühenduses Jeesusega, kes ei ole rahul selle maise eluga! Jumala ellu lähevad need hinged, kes seisavad **kõrgemal inimlikust tasapinnast**, kes ei leia maailmast ja selle lõbudest rahuldust! Sellel hingel, kel on õige ja tõeline janu ühineda Issandaga, saab aru, et igale maisele elule tuleb **varsti lõpp**, et meie päevad **lendavad** siin mööda ja **igaveste oleme sunnitud seda lõikama, mida oleme siin külvanud**. Jumala Sõna ütleb: „**Mis inimene iial külwab, seda tema ka lõikab**“ (Kaal. 6, 7).

Pole suuremat rumalust, kui tarvitada oma maist elu selleks, et seda maitsta, olla sellest sisse võetud ja elada selle orjuses. Kustutada vaimlikku elu, tähendab, elades siin — maa peal juba **vaimlikult ära surra! Vaimus avatud** silmadele on iga inimene, kes on ja elab maailmas — füüsiliselt **elav**, kuid surnud vaimu poolest.

Igaüks meist peab selle peale mõtlema, et võibolla juba järgmisel päeval ta enam ei ela ja **algab igavik temale just selle järele, mida ta külvas siin maa peal!**

Tuleb **vastutada** oma terve maise, patuse elu eest!

Et **elada õieti**, peab oma süda pidama alati lahti Issandale, et meie oleksime **Jumala alalise kontrolli all!!** Ainult siis, kui elame nii, kuidas Taavet meid õpetab, see on: **oma südame väljavalamises Issanda ette**, on võimalik meil elada elu,

mis on seotud Issandaga ja **sellest elust sünnibki elav ühendus Kristusega!**

Paljud jahmatavad, kui inimene korraga ära viskab maailma, tema lõbud ja kired ning hakkab Kristuse järel käima. Pettus seisabki selles, et ei taheta loobuda kõigest ja saada Kristuse järelkäijaks, kuid see ongi meil ainuke väljapääs enda päästmiseks. Tark on see, kelle elusiht on **ühendus Issandaga ja elu Temas!** Vaimlik saladus, mis seisab selles, et avada ja valada välja oma süda Issanda ette, on meie ajal kinni paljudele usklikele. Patune Magdaleena aga mõistis seda ühinemise saladust, mis muutis tema Jeesuse jalgel **teiseks — uueks inimeseks!** Ühest **ainsast** Kristuse pilgust oli temale küllalt, et ennast ära näha oma patuses seisukorras, sest Jeesuse vaade avab meile meid endid ja hing hakkab kohe **ennast hukka mõistma ja kahetsema**. Ta ilma ühegi sõnata valab oma südame Jeesuse ette. Sügava patukahetsuse ja pisaratega valmistab Magdaleena oma südant pääsmisele.

Patusest sündis uus inimene — Kristuse õpilane — ja **see oli selle tagajärg, et ta oma südame välja valas Jeesuse ette!**

Maria, Laatsaruse õde, on teine tüüp: ta on juba elava usu lähedal, kuid sisemiselt ilma Kristusega. Ta valib Kristuse jalgel omale **parema osa** ja **see** seisab selles, et ka **tema avas terve** oma südame Jeesusele, et kõik „**oma**“ **maha jättis** ja Jeesuse Vaimu eluga täidetud sai. Mariat ei huvita ümbrus ega inimesed, **ta süveneb ainult sellesse, mida Kristus talle kõneleb!** Kristus muudab Maria südame ja saab Mariale kõigeks. **Sel viisil tekkis uus ühendus hinge ja Jumala vahel!**

Kolmas tüüp, kes veel sügavam, on juba Jeesuse jünger — Johannes. Ta kuulatab Kristuse rinal Jumala Poja elupulssi ja vaikimises ning sügavas sisemises ühenduses Kristusega voolab temasse Kristuse elu.

Ka Johannes jätab lõpulikult „oma“ elu, temas vaikib isiklik ja inimlik ning suure tähelepanuga kuulab ta Kristuse südame lööke. Johannes võtab vastu **Jeesuse Elu!**

Kolm vaimlikku tüüpi seisab meie ees: **esimene** — Magdaleena — **patune** naine, kes jätab maha oma ilmaliku patuse elu ja **valades** välja Jeesusele oma südant patukahetsuses, avab Temale kõik oma saladused, kõik oma patud ja saab Jeesusest pattude andeksandmise tunnistuse ja

selle tunnistusega (mitte ettekujutuses saadud) algab temal sisemiselt — elav ühendus Kristusega.

Teine tüüp Maria — üks sügav usu-hing, valab välja oma südame sügavas ja puhtas armastuses Jeesuse ette ja algab uut, vaimlikku elu Kristuse sees ja tema süda vajub Kristuse Vaimu.

Ja kolmas — Johannes. Ta on juba ammugi välja valanud oma südame Jumala Pojale ja nüüd — Jeesuse rinnal — valab Jeesus Oma elu Johannese südamesse, valab temasse Oma kannatava armastuse, et kinnitada oma jüngrit eelseisval risti- ja kannatuseteel!

Niiviisi — südame väljavalamises Issanda ette, astusid ühendusesse Jumalaga kõik pühad, kõik õiged Jeesuse järelkäijad!

Patune naine, Maria ja Johannes, — kõik need „ideaalsed“ tüübid avavad meile vaimliku elu saladuse: mil viisil süda, mis end valab Jumalasse, võtab vastu Jumala Elu ja hakkab elama selle Eluga. Kuid peab tähele panema, et Magdaleenal ei või olla neid läbielamusi, mis olid Marial, sest ta oli ümberpöörata ja vajas patukahetsust ja patude andeksandmise tunnistust. Marial aga ei võinud olla Johannese kättesaamised, sest ta alles armastuses võttis Jeesust Ennast südamesse. Ei tohi ennast ette kujutada teisel astmel, kui see on tegelikult vaimlikus elus Jumala ees! Kuid niisugune segadus on igapäevane nähe usklike elus, sest jutlustajad pole relvastatud Püha Vaimuga, et juhtida hingesid vaimlikus elus, avada nendele nende tõeline seisukord ja nende vaimliku elu aste. Küsitakse hingede eneste käest nende seisukorra üle, kuid inimene ise on pimestatud enese suhtes. Kõik, mis meid Jumalast lahutab, kõik takistused ja seinad peame ära viskama ja oma südame ühendama Jumalaga nii, et ta alaliselt valaks end välja Jumalas, et hing ei elaks sisemiselt Jumalast eraldatud elu.

Jumala Vaimu Elu on selles, et hing ei oleks Jumalast eraldatud, et ta ei elaks salalikkude elu Jumala ees, vaid vastupidi, hing peab olema avalik Jumala ees, siis Issand võtab hinge vastu. Selleks, et aru saada Jumala loomest, võtame näite metalli sulatamisest. Nii kui metall puhastamise jaoks saab suure tule peal sulatatud, et kõik segu ja mustus tuleks välja ja et saaks neid metallist eraldada. Samuti juhtub ka hingega! Kannatuse tules, valus ja läbikatsumistes sulab hing ning kõik, mis temas varjatud: patud, mustus ja ülekohtus, tuleb välja.

Kahetsuse läbi saab hing nendest lahti ja valab vabalt siis oma südame Issanda ette, ja Kristus vabastab hinge, peseb ta Oma Verega, annab andeks ja võtab ta vaimlikku ühendusesse Enesega!

Nii siis näeme, et hinge Enesega ühendada, Jumal töötab hinge ümber: Ta sulatab tema üles, kuid teame oma elust, et see sünnib mitmesuguste kannatuste ja valude läbi. Sellepärast need hinged, kes lähevad seda teed mööda, loobuvad maailmast, salgavad ära selle lõbud ja jätavad maha oma isiklikud patused tahtmised — ainult need saavad kätte täieliku ühenduse Jumalaga. Kannatused ja hädad on tarvilikud hinge pehendamiseks. Kui hing on kangekaelne, siis viib ta läbi oma tahtmise, aga kui Kristus sulatab tema üles kannatustega, siis muutub ta pehmeks, vabaneb Jumalale vastupanemisest ja ainult niisuguste südame kalla võib Jumal töötada ja End nendega ühendada.

Jumal ei saa nende hingedega Ennast ühendada ega nende kallal töötada, kes elavad lahus Jumalast ja ei anna Temale õigust enda kallal töötamiseks.

Kui hing paneb kinni oma südame Jumala eest, siis paneb Jumal ka Oma südame tema eest kinni. Aga kui hing otsib Teda tõemeelselt ja tahab ennast Temale avada, siis ka Jumal laseb niisugusel hingel Ennast leida. Kui teete otsuse ennast Jumalale tõemeelselt, avada siis ka Jumal valab välja teile Oma südame.

Kuid mispärast teie ei või tõusta selle tasapinnale, miks teie ei või tõusta maa pealt taeva? Sellepärast, et teid huvitab maine ja teie naerate vaimliku üle.

Inimene, kes on loodud Jumalast, pole selleks loodud, et roomata maa peal mustuses ja poris... Ei! Ta peab tõusma taevasse, et leida oma Päästjat, oma Loojat. Ta on kutsutud selleks, et kehastada oma elus Kristuse ideaali.

Ainult see on inimese nime väärt, kes pöörab tagasi selle kuju juure, kelleks Jumal on teda loonud. Kes aga ära läheb Jumala kujust, kes elab maist, patust ja musta elu, see on kaotanud elu mõtte ning olemasolemise mõtte.

Inimene ei tunne mitte ennast enne, kui ta on enese Jumalas uuesti leidnud; sellepärast on meie siht, et meie Kristuse läbi leiaks iseene, nagu kadunud poeg! Ta pööras tagasi isa juure, ehküll ta kõik oli kaotanud, s. o. ta läks uuesti tagasi oma sisemisesse olemusesse. Kui hing pöörab tagasi enesesse, kui ta leiab

enese sügava kahetsuse läbi, alles siis hakkab hing elama oma tõelist elu.

Kui inimene veel ilmas elab, siis mõtleb ta oma eksituses, et ta elab, et ta teeb mida ta tahab; see on suur pettus, see on tänapäev üldine inimsoo haigus. Inimene hakkab ennast tundma ainult siis, kui ta leiab enese kahetsuse läbi **Kristuses**. Kristus nõuab igalt hingelt kahetsust, s. o. et ta saaks iseeneseks, et ta **vabaneks võorastest mõjudest**, sisendustest ja kõigest, mis ta peale on mõju avaldanud. Kui hing pole veel leidnud Kristust, siis on temas täielik sisemine kaos. **Temas on segatud oma ja võõras, siin ei saa juttu olla vabast elust ja südame vaikusest.**

Ainult siis, kui oleme leidnud Kristuse, vabastab Ta meid ja meie saame tõepoolest vabaks ja võime hakata elama korralikku elu. Siis vabaneb isiksus kõigest võõrast ja hakkab elama Kristuses uut elu ja käima uut vaimlikku teed. **Teed ja elu, kus ei või olla võõraid mõjusid.** See on see tee, mille valis välja Maria — tee, mis nõuab meie poolt **alalist südame väljavalamist Issanda ette selleks, et elada elavas ühenduses Jumalaga.**

Sellepärast, kallid sõbrad, ärge pange mitte oma südant Issanda eest kinni, vaid avage süda ja valage ta välja Issanda ette, **siis valab ka Kristus Oma Elu teie südamesse!**

Nataly Smirnov.

Sadhu Sundar Singh — India kristlane-müstik.

Cand. theol. E. Üunapuu.

(Järg).

Pärast sisemise uuestisünni läbielamist, sai Sundar kohe Kristuse tunnistajaks. Ta läks oma isale, kes veel magas, jutustama seda imelist ilmutust ja ütles kindlalt, et ta on nüüd kristlane. Isa vastas: „Mis sa kõneled? — Alles kolm päeva tagasi põletasid ära nende raamatu. Mine magama — rumal poiss!“ Hiljem jutustas Sundar tervele perekonnale oma läbielamusest ja tunnistas, et ta on nüüd kristlane. **„Mõned nendest arvasid, et olen segane — teised et ma olen und näinud. Kui nad aga nägid, et mind enam muuta ei saa — hakkasid taga kiusama“***) Ka Sundari elus läksid täide Pühakirja sõnad: **„Ja kõik kes tahavad jumalakartlikult elada Kristuse Jeesuse sees, saavad taga kiusatud“**. (2. Tim. 3, 12). Teda pilgati, hirmutati, paluti perekonda häbisse mitte saata; meelitati kõiksugu lubaduste ja ilusate ettepanekutega, kuid Sundar jäi truuks oma Õpetajale. Rasketel silmapilkudel tundis ta eriti oma Lunastaja ligiolekut ja sellepärast polnud tal raske loobuda. „Võrreldes selle hirmsa piinava rahunusega, mis mul oli ilma Kristuseta, ei kujutanud need tagakiusamised midagi kohutavat ja mul polnud raske välja kannatada kannatusi ja tagakiusamisi“.

Omaste poolt võeti tarvitusele kõik abinõud, et Sundarit kinni hoida hinduismis. Kord viidi ta ühe väga lugupeetud ja rikka lelle juure. See viis Sundari süga-

vasse keldrisse, tal hakkas hirm, et ta siin peab oma elupäevad lõpetama, sest seda tuli sagedasti ette, et temaealiste hindu poistega, kes lahkunud ristiüsku, nii talitati. Lell avas aga ühe suure rahakapi: seal olid suured hunnikud raha, kalliskive ja kõiksugu väärtasju. Need kõik ütles lell Sundarile kuuluvat, kui ta loobub kristlusest ja ei saada oma perekonda „häbi sisse“. Kõige alandlikuma palve märgiks võttis lell turbani peast ja pani selle Sundari jalgade ette. Sundar oli kohmetanud ja liigutatud nähes lugupeetavat lelle palja peaga kummargil enese ees seisma. Sellest nägi ta kui suur oli perekonna häbi Sundari kristlaseks hakkamise sammu pärast. Ent samal silmapilgul kui ta oli nõrkemise ligi, täitis Sundari südant selline ülevoolav armastus ja andumus Jeesuse Isiku sisse, et äraütlemine talle mingit raskust ei teinud. Sundarit täitis ühenduses selle loobumisega nii kindel teadmine teo Jumala meelepärasuse kohta, et selle läbi ta püha otsus — truuks jääda oma Issandale, Keda ta tõesti armastas — sai sügavasti kinnitatud.

Pärast seda sündmust kuulutas isa Sundari perekonnast väljaheidetuks. Hakati taga kiusama ka väikest kristlaste kogudust, kes asus Rampuris, nii et neil tuli sealt lahkuda. Ka misjonikool suleti. Nii jäi Sundar üksi ilma inimlikkude sõpradeta. Pea lahkus ka tema Rampurist*)

*) Sundar Singh. Mit u. ohne Christus. lhk. 72.

*) Eelmises numbris (Elu-Päike № 15) oli eksikombel trükitud „Kampuri“.

ühe misjonäri nõuandel ja läks Ludhiana kristlikku poiste internaatkooli. Siin tuli Sundaril läbi elada esimene suurem pettumus kristlastes. Ta jutustab: „Ma olin ehmunud, kui nägin mitmete kristlaspoiste ja kohalikkude kristlaste elu, sest mul oli ettekujutus, et kõik, kes Elava Kristuse järel käivad on kui inglid; selles tuli mul aga kahjuks pettuda. Väga võimalik, kui Elav Kristus ei oleks mulle ilmunud ja mina Temalt uut elu saanud, et oleksin küll ennast selle vastu ära löönud ja lahkunud ning ristiusu vaenlaseks saanud“.*)

Seegi Sundari tunnistus näitab kui võrt oluline on sisemine isiklik kogemus ühenduses Kristusega. Sundari peapüüd oli alal hoida seda elavat ühendust Kristusega, mille osaliseks ta oli saanud ümberpöörumisel. Kõik — ka kõige kibedamad tagakiusamised — kannatas ta kannatlikult välja.

Ludhiana internaatkoolist lahkudes, läks Sundar jälle koju. Kodus võeti ta vastu suure rõõmuga, sest arvati ta ristiusust loobunud olevat. Sundar aga lõikas oma pikad juuksed, iga sikhi välistunnuse, maha ja astus sellega sammu, mille pärast ta lõpulikult oma isade usust lahkunuks tunnistati. Varsti pärast seda kutsus Nabha riigiradža, kes ühe tema teenistuses seisva Sundari sugulase kaudu oli sellest loost teada saanud, Sundari suurnikkude riiginõukogu (durbari) ette ja püüdis teda meelitavate lubadustega ja manitsustega ristiusust eemale tõmmata, kuid Sundarile oli osaks saanud suurem õnn kui kõik maine ja loobus Kristuse pärast kõigest.

Koju minnes pääses kõik isa viha Sundari peale valla. Teda neati, jäeti ilma pärandusest, heideti välja perekonnast ja koheldi kui paariat. Järgmisel hommikul vara tuli tal lahkuda kodust jäädavalt, õhukeses riietuses, raha ainult mõne jaamavahe sõiduks ja seegi väike toidutagavara, mis kaasa anti, oli mürgiga segatud. Nii algas Sundar oma pravradžjat — teekonda kodutusse, millist teed olid läinud kõik india usumehed, alates Mahāvīra Vardhamāna Džaināga ja Gotama Siddhārta Buddha'ga. Sundar aga läks oma teekonnale Kristusega, Kelle ligiolekut ta nüüd eriti selgesti tundis. Sundar jutustab: „Ma ei unusta iialgi seda ööd, kui mind kodust ära aeti — seda esimest ööd! Esimene öö tuli mul mööda saata puu all külma ilmaga. Kunagi polnud ma läbi elanud midagi sellist. Ma ei olnud harjunud vabalt ulalusetu ööd olema, ise mõt-

lesin: eile ja varem elasin kodus külluses ja rikkuses — nüüd värisen siin külma käes; olen näljas ja janus ilma peavarjuta, sooja riietuseta ning toiduta. Terve öö tuli mul mööda saata puu all. Aga ma mäletan, et süda oli imelises rahus ja rõõmus — see oli mu Lunastaja ligiolek. Käes hoidsin oma Ut Testamenti. Seda ööd mäletan oma elus kui esimest ööd taevas. Ma mõtlen sellele imelisele rõõmule, mida püüdsin võrrelda eluga kui elasin külluslikus kodus. Olin ümbritsetud rikkusega ja mugavusega, aga süda ei leidnud rahu. Lunastaja juuresolek muutis kannatuse rahuks. Sest ajast peale olen ikka Lunastaja ligiolekut tunnud“.*)

Teisal Sundar tunnistab: „See oli mu esimene öö taevas. Niisugust rahu ei võinud maailm mulle mitte pakkuda. Kristus — elav Issand — valas minu südamesse aulise rahu. Külma käis minust läbi, olin välja tõugatud ja näljas, aga mul oli tunne, et mind varjab Elava Kristuse vägi“.**)

Nendest Sundari tunnistustest on selgesti näha, millise elava Allikaga ta oli ühendusesse astunud. Kõige raskemates kannatustes tunneb ta ka kõige väerikkamat Elava Kristuse ligiolekut. See on müstikute mitmekülgselt kinnitatud kogemus. Kõik veretunnistajate aktid tõendavad sedasama.

Sellele kannatusküllasele imelisele ööle järgnes veel kannatusrikkam imeline päev.

Palavalt palunud Issanda käest juhatust oma teesuuna kohta — sai ta selge palvevastuse Rampuri kristlaste juure minemiseks. Vaevalt jõudnud sinna india õpetaja majasse, langes ta kokku sisemiste valude ja verejooksu käes. Mürk, mida Sundari omaksed ta viimasesse toitu olid seganud, hakkas mõjuma. Arst tunnistas seisukorra lootusetaks. Sundar ei kaotanud usku — ta mõtles: „See pole võimalik, et ma nüüd suren, sest mul pole veel võimalust olnud midagi oma Arapäastja heaks teha“. Nõrga häälega ütles ta ümberolijatele: „See on võimata, et ma just nüüd suren, sest kirjutatud on: „Kui nad midagi surmavat peaksid jooma, ei pea see neile viga tegema“. (Mrk. 16, 18). Arst vastas: „Vaene, lihtsüdamlik poiss, sa ei tea mis on mürk. Ma olen arst ja tunnen hästi selle mõju“. Arst lahkus lubadusega järgmisel päeval matusele tulla. Suur oli aga arsti imestus, kui ta järgmisel päeval tulles, leidis Sundari elus olevat. Imeline rahu ja rõõm, mis Sundari silmist paistis, haarasid arsti nii, et ta seda järele pärima

*) Mit u. ohne Christus. lhk. 72—73.

*) The Bible in the World, June 1920.

**) Par Christ et pour Christ. lhk. 20.

hakkas. Näidati Sundari käes olevale Uuele Testamendile kui allikale kust ta seda kõike ammutas. Arstil oli nüüd huvi tundma õppida seda imelist raamatut, mis ta patsiendi silmadesse selle imelise rahu ja rõõmu tõi. Palju aastaid hiljem kohtas tähendatud arst jälle Sundar Singhi ühel koosolekul Birmas. Arst jutustas nüüd, et see imeline terveks saamine oli tema peale nii mõjunud, et ta ostnud omale ka Uue Testamendi, pöördunud ümber ja saanud viimaks misjoniarstiks. See oli Sundari kannatuste esimesi tagajärgi — hinged hakkasid lähenema Kristusele.

Paranedes mürgituse tagajärgedest Sundar läks Ludhianasse, kus teda lahkesti vastu võeti presbüteriaani misjonäride poolt. Sugulased tegid mitmel puhul katseid teda sealt ära viia. Raskemaid katsumisi Sundarile oli ta isa ootamata ilmumine misjonimajas. Isa jutustas talle vanadest mälestustest kodus, armsast emast, kes olnud väga usklik (sikh) ja keda Sundar väga armastas. Vägevasti kerkis noormehe hinges igatsus lapsepõlve kodu järele. Jälle tõusis küsimus: kas tõesti pean ma uue usu pärast kõik selle maha jätma? Sundar Singhi enese ütlemise järele pole olnud ükski silmapilk peale ta ümberpöördumist nii raske, kui see. Lühikest aega kõhkles ta — siis kuulis oma Jumaliku Õpetaja häält: „Sa ei mõtle mitte mis Jumala, vaid mis inimeste meelepärast on“. (Mtt. 16, 23). Pika vaikimise järele vaatas poeg isale silma ja ütles: „Kõik, mis sa ütled on tõsi. Ka saan ma aru kui suurt ohvrit tähendab teile mu üleminek ristiusku. Aga ma tahan siiski jääda Kristuse juure. Ma ei või oma usku maha jätta“. Selle loobumisega oli Sundar toonud juba suurema ohvri ja ta vaimlik elu sai selle läbi tugevasti kinnitatud. Et pääseda oma sugulaste pealekäimistest ja rahvamasside haarangust, Sundar läks eemalasuvasse Simla'sse, kus ta varsti peale seda sai ka ristitud. See oli 3. sept. 1905. a. — ta 16. a. sünnipäeval.

Juba varem oli ta mõtelnud hakata sädhuks. Nüüd tegi ta otsuse teenida Issandat Kristust sädhuna, järel käies Temale kuhu Issand teda iial peaks juhtima. Kolmekümnepäevase päeva pärast ristimist, 6. okt. 1905. a., võttis Sundar safraari-

kollase india sädhumantli ja andis Issandale töötuse truuks jääda oma kutsele.

„Eluks ajaks olen Temale oma elu tootanud ja Tema armu abiga ei murra ma kunagi seda töötust. — Päevast, mil ma sädhuks sain, olen selle kuue oma elusaatjaks valinud ja kuivõrt see minust oleneb, ei lahuta ma ennast sellest iialgi.“ *)

Sädhukuub andis Sundarile võimaluse vabamalt töötamiseks, avades ligipääsu kõikidesse kastidesse.

Sundar on jäänud truuks sädhu ennast-salgavale elule. Paljajalu, testament käes, kaasas peale sädhumantli ainsa varana tekk, rändas Sundar kuulutades Evangeeliumi. Toitu sai ta tänulikkudelt või kaasatundlikkudelt kuulajatelt ja kui ilma jäeti, siis toitis end puuviljaga või söödavate juurtega ja lehtedega. Sagedasti kui inimesed selle kõige vähemagi kohustuse tema vastu täitmata jätsid, siis toitsid inglid teda imekombel. Kui inimesed teda öömajale ei võtnud, jäi öömajale koobastesse või puude alla.

Alguses läks Sundar oma kodukülasse ja tunnistas igal uulitsal Päästja väest ja õndsusest, mida ta Kristuses oli leidnud. Sealt edasi rändas ta kuulutades läbi paljude Pandžab'i linnade ja külade Afganistani ja Kašmiri, maadesse kus kristlik misjon veel peaaegu tundmata.

Üheksateistaastase noormehena tegi ta 1908. a. julge otsuse minna Tiibeti — „tumedale suletud maale“ buddismi tugevaste kantsi — kus Evangeeliumi kuulutus surmaga karistatav vaatamata sellele, et buddism tapmist keelab.***) Pealegi oli Sundari soovil, saada märtrina Kristuse tunnistajaks, just Tiibetis kõige rohkem täideminemise võimalusi.

Palju on olnud Tiibetis ime läbi surmast pääsemisi nii Sundari kui ka teiste üksikute Kristust tunnistajate elus, kes julgenud tungida selle süngesse maa sisse, kus võimutsemas buddistlikud laamad.

(Järgneb).

*) Parker. lhk. 6.

**) Sellest keelust saadakse üle nii: ohver kas heidetakse tühja kaevu, pannakse märga jakki (mägestikuhärg) nahka, mis päikesepaistel nii kokku tõmbub, et seesolija sureb, või lükatakse kõrgelt mäelt kuristikku.

Üksik number 20 snt.

Ajakirjas avaldatud tööde järeletrükkimine, tõlkimine ja mahakirjutamine nii osadena, kui tervikuna on keelatud.